

Naisjärjestöjen Keskusliitto kiittää sisäministeriötä mahdollisuudesta lausua luonnoksesta kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn ja torjunnan toimenpideohjelmaksi 2024-2027. Lausunnossa tarkastelemme esitettyä luonnosta erityisesti sukupuolinäkökulmasta.

Naisjärjestöjen Keskusliitto jakaa sisäministeriön näkemyksen siitä, että väkivaltaisen radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisyn ja torjunnan tulee pohjautua perus- ja ihmisoikeuksien, demokraattisen yhteiskunnan ja oikeusvaltion periaatteiden kunnioittamiselle. Kiitämme myös siitä, että toimenpideohjelman valmistelussa on toteutettu sukupuolivaikutusten arviointi, ja että yhdeksi toimenpiteeksi ohjelman strategiassa on nostettu sukupuolinäkökulman huomioiminen läpileikkaavasti.

Naisjärjestöjen Keskusliitto pitää tärkeänä, että toimenpideohjelmassa huomioidaan verkossa leviävän vihapuheen vaikutus väkivaltaisen radikalisoitumisen ja väkivaltaisen ekstremismin leviämiseen sekä ilmiön sukupuolittuneet vaikutukset. Naisilla ja vähemmistöön kuuluvilla henkilöillä on korostunut riski joutua vihapuheen ja verkkoväkivallan kohteeksi. Erityisesti internetin antifeministiset maskuliinisten yhteisöjen verkostot tarjoavat alustan naisvihalle, rasismille, homo- ja transfobialle sekä muulle vihamieliselle sisällölle, joka saattaa toimia kimmokkeena radikalisoitumiselle ja väkivallanteoille.

Naisjärjestöjen Keskusliitto on jo pitkään vaatinut, että vihapuheeseen ja digitaaliseen väkivaltaan puututaan nykyistä tehokkaammin muun muassa lisäämällä internetpalvelujen välittäjien vastuuta sukupuolistuneen vihapuheen ja häirinnän kitkemiseksi EU-tasolla ja kotimaassa, säätämällä maalittaminen rangaistavaksi rikoslaissa, lisäämällä tutkittua tietoa ja viranomaisten tietoisuutta verkkovihasta ja kohdistamalla pysyviä resursseja sen torjumiseen. Poliisin, syyttäjän ja oikeuslaitoksen osaaminen ja mahdollisuudet tutkia väkivaltaan ja vihapuheeseen liittyviä rikosilmoituksia on turvattava nykyistä paremmin muun muassa keskittämällä tutkinta esitutkintalaissa tehtävään erityisesti perehtyneille tutkinnanjohtajille ja tutkijoille.

Naisjärjestöjen Keskusliitto pitää tärkeänä, että tutkittua tietoa väkivaltaisesta radikalisoitumisesta ja ekstremismistä lisätään ja toivoo, että uutta tietoa tuotetaan myös ilmiöiden sukupuolittuneisuudesta. Erityisesti nuorten miesten syrjäytymisen ja radikalisoitumisen taustalla vaikuttavia sukupuolikäsityksiä ja -rooleja on tärkeää ymmärtää. Toisaalta väkivaltaista radikalisoitumista tai ekstremismiä ei tulisi nähdä pelkästään miehiä koskevana ilmiönä. UN Womenin vuonna 2021 julkaistussa raportissa¹ todetaan, että naisten roolia taistelijoina ja ekstremististen ideologioiden kannattajina ymmärretään aiempaa paremmin, kun taas ymmärrys naisten toiminnan taustalla vaikuttavista motiiveista on

¹ [UN Womenin raportti: Women in Preventing and Countering Violent Extremism, s.19](#)

vähäisempää. Tietoa väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin sukupuolittuneisuudesta tarvitaankin laajasti.